

Ballonvaren in Zuid Afrika

Enkele maanden geleden nodigde Marc Nuthall me uit om deel te nemen aan de Zuid-Afrikaanse Balloon Champs 2003 in Bethlehem. In eerste instantie leek het geen haalbare kaart voor me maar ik werd in de watten gelegd. Marc regelde een ballon, volgwagen, crew en verblijf voor me. Hierdoor was nee zeggen geen

optie meer. Ik hakte de knoop door en boekte een retourtje Johannesburg bij de KLM. Omdat ik met een in Zuid-Afrika geregistreerde ballon ging varen was een toestemming van de Zuid-Afrikaanse luchtvaart autoriteit nodig en een checkout vaart. Dit vormde geen struikelblok doordat dit door Marc ook allemaal werd georganiseerd. Ik sprak met ballonvaarders in mijn omgeving over mijn plannen. Wout Bakker en Hans van Bommel waren dusdanig geïnteresseerd dat zij de 11 uren vlucht als geen probleem beschouwden en ook naar Bethlehem reisden. **Aankomst in ZuidAfrika.** Eénmaal aangekomen in Johannesburg op zaterdagochtend om 8 uur gingen we meteen aan de slag. Marc haalde ons op en we reden van het ene adres naar het andere om ballon spullen te verzamelen. Diverse ballonvaarders uit de buurt schoten te hulp. De een had een bottomend, de ander tanks, een ander weer de enveloppe en zo werd het wat. Ik had zelf m'n instrumenten en quickrelease meegenomen. Op zondag deed ik een test inflation van de ZS-HOM, een Flamboyant 65 met een recent door Terry Adams vernieuwde top. Felicity Clegg inspecteerde het geheel en verzorgde de configuratielijst. Verzekering etc. was ook door Marc geregeld dus alles was voor elkaar, klaar voor de wedstrijd.

Op weg naar Betlehem. Op zondagmiddag werd alles klaar gemaakt voor de reis naar Bethlehem, zo'n 300 km ten zuiden van Johannesburg. Elk plaatsje van de auto's en trailers werd

De ZS-HOM, klaar voor vertrek

benut. Mijn ballon werd op de achterbak van de terreinwagen van Nico, mijn zeer behulpzame crew voor de hele week, geladen. Zowel ballonpiloten als wedstrijdorganisatie zat op hetzelfde bungalowpark aan het meer, een mooie locatie in Bethlehem. Hier schreef ik op maandag als Nederlander in samen met 14 andere teams

Ballon opbouwen in Bethlehem

dropte zijn marker vlak bij het doel. Een goed begin, toen de landing nog. Na het doel lag een dam met zo'n 300 voet lager het water. De ballon kwam in een downdraft terecht. Ondanks dubbele branders was de neergaande stroming dusdanig dat de ballon in het water belandde. De piloot ging met mand en brander kopje

onder maar hij bleef, alsof hij het elke dag deed, gewoon doorbranden met zijn brander onder water. Toeschouwers keken dan ook alsof ze water zagen branden. Zijn actie werd beloond want zijn enveloppe lifte hem even later weer keurig boven water. Aan de rand van het meer werd de final landing uitgevoerd en zijn 800 punten voor de 1ste task waren binnen. Ik stond met lege handen, 0 punten. **Woensdag, mijn 1ste vaart.** Woensdag en de rest van de week was het prima weer en dus tijd voor mijn 1ste competitievaart, een flyin gevolgd door een pilot declared goal en een landrun. Tijdens deze vaart, gedeeltelijk over het meer, genoot ik van het prachtige uitzicht van het heuvelachtige landschap van Bethlehem. M'n crew, een lokale observer, gaf me nog 'n tip. Niet landen want je zit boven een gebied met wilde dieren. Ik nam zijn advies serieus en daalde waardoor ik 90 graden naar rechts uit het gebied stuurde en binnen 15 minuten buiten gevaar

was. Na zo'n anderhalf uur varen werd het wat thermisch en ik zette mijn ballon probleemloos neer. De lokale bevolking was meteen ter plaatse om dat vreemde ding, een ballon, te bekijken. Op woensdag avond werd een Flyin gepland met een minimum distance van 2km. Op mijn gekozen vertreklocatie gaf m'n pilotballon de

Veel belangstelling van de buurtbewoners

uit Engeland, Kenia en natuurlijk Zuid-Afrika.

De wedstrijd kon beginnen. Eindelijk was het zover, om 0530 bevroren ruiten krabben, en op weg naar de briefing in de hangar op het lokale vliegveld. Overdag was het zo'n 30 graden Celsius naar 's nachts koelde het af tot beneden het vriespunt, iets wat je zelden leest in de reclamefolders. Zodra de zon opkomt gaan de jas en trui in een rap tempo uit en ik inflatie mijn ballon dan ook meestal in m'n T-shirt. Briefings waren prima verzorgd door Tiny, de wedstrijdleader met een lengte van 2meter5. Met de nodige humor werden de tasks uitgelegd en werd meteo-informatie uiteengezet. Als 1ste task stond vertrek vanaf het vliegveld met een pilot declared goal gepland. Hierbij geeft de piloot vooraf een kruispunt van wegen aan waar hij zijn marker gaat droppen. Er stond helaas veel wind, zo'n 12 knots aan de grond en de startlocatie was onbeschut. Ik cancelde mijn vaart. 8 teams vertrokken. Een ervan

Cold Inflate

juiste richting aan. Bij vertrek was de wind 40 graden gekrompen en ik miste de scoring area volledig. Dit maal had ik als passagier een politie agent. Hij kende de omgeving op zijn duimpje. Op zijn advies landde ik op een upslopeveld met zo'n 8 knots, geen enkel probleem. In een mum van tijd werd de mand omgeven door zo'n 50 kinderen, we waren vlak bij een township geland. Toen bleek dat het voor de crew onmogelijk was om bij ons te komen, boden vele handen de uitkomst. Zonder aarzelen hielpen ze ons en droegen ze de complete ballon zo'n 200 meter verderop naar de weg. Zo'n 50 kinderen hielpen ons en ik vroeg me af hoe ik ze kon belonen. Nico, mijn crew uit Johannesburg, had als vanzelfsprekend de oplossing voor handen. "allemaal handjeklap" zij hij op z'n Zuid-Afrikaans. Iedereen klapte enthousiast mee en alles was geregeld. De volgende dag heb ik in een supermarkt flink wat snoep ingekocht zodat ik mijn inziens een beter passende beloning voorhanden

had. **Donderdag, even wat anders.** Donderdag was een speciale dag, even geen wedstrijd, maar ballonvaartpromotie op alle scholen in Bethlehem. Elke ballon kreeg dmv loting een school aangewezen als vertreklocatie. Wij vertrokken vanaf de "Hoereschool". Voor diegene die nooit Zuid-Afrikaans heeft

gestudeerd, de ho-e-re school ofwel hogeschool van Bethlehem. Honderden leerlingen van 16 tot 20 jaar waren in uniform bij ons vertrek aanwezig en hielpen ons. De vaart ging over de stad en in de onderste 1000 voet zat zo'n 200 graden sturing waardoor we over de mooiste delen van de stad konden varen en we na zo'n 100 minuten op een groot grasveld landden. Ook ditmaal had ik als passagier een voormalige observer. Het was zijn eerste vaart en hij genoot zichtbaar. Die dag dus geen wedstrijd maar promotie voor ballonvaart voor alle kinderen van de stad. Geweldig om dit te mogen doen voor kinderen die vaak ver beneden onze levensstandaard door het leven gaan. **Vrijdag, het werd serieus.** Het werd serieus, ik stond nummer 11 en dat moest beter. Wout Bakker was inmiddels aan gekomen en we vormden vanaf nu een team. Er lag een judge declared goal op het veld en na minuten lang vechtwerk op zo'n meter boven de grond dropten we

de marker het dichtst bij het doel, 1000 punt waren binnen. Daarna gingen we verder naar ons pilot declared goal waarvan we de coördinaten op onze marker hadden geschreven. Vervolgens nog een landrun. Wout gooide de marker op het enige gebouw in de verre omgeving. We landden en hadden geen enkel probleem om de laatste marker terug te vinden. Wout klom zonder aarzelen om het dak en onze taak was volbracht.

Wout haalt de marker van het dak

Ballonpromotie

Behulpzaam gaf de observer de bus rode verf aan om de markerpositie te markeren. Dit leek ons niet zo'n goed idee, een rood kruis op iemand z'n dak, dus hebben we daar toch maar vanaf gezien.

Zaterdag, de laatste wedstrijd dag. Op zaterdag werden wederom haalbare tasks bedacht. Al met al eindigde ik als 9^e van de 14 maar wat veel belangrijker was, ik had met volle teugen genoten van het varen boven Zuid-Afrika. Volgend jaar wordt er weer een competitie in Betlehem georganiseerd. Men rekent op een groot aantal deelnemers van binnen en buitenland. Ik kan iedereen aanraden om dit in overweging te nemen. Het is een perfecte omgeving, zeer geschikt voor ballonvaren, en stuk voor stuk behulpzame gezellige mensen die letterlijk dag en nacht voor je klaar staan. Met de Nederlandse taal en wat Engels kun je prima uit de voeten in dit mooie land.

Henri van Bommel